

● Autor: Cristian Seidler, deputat

Guvernul PNL - PSD propune legea de salvare a pensiilor speciale. Detalii pentru fiecare categorie de pensii

I. Jalonul 215 din PNRR referitor la pensii speciale

Denumire: Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale

Termen: T4 2022

Noul cadru legislativ va revizui pensiile speciale și le va alinia la principiul contributivității.

- ▶ Nu se vor crea noi categorii de pensii speciale, iar categoriile actuale vor fi raționalizate.
- ▶ Pensiile speciale se calculează pe baza principiului contributivității, a vechimii în profesie și a reajustării procentului legat de veniturile obținute. Perioada minimă de cotizare este similară cu cea aplicată în fondul public de pensii.
- ▶ Protecția deciziilor Curții Constituționale se va referi numai la pensiile magistraților, nu și la alte categorii, și se va referi numai la limitele explicite din argumentele Curții.

Nicio pensie specială nu poate depăși venitul obținut în cursul perioadei de cotizare.

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale, Marius Budăi, pretinde în spațiul public că **ar fi agreat o amânare** a îndeplinirii acestui jalon din PNRR și că până la finalul anului Guvernul trebuie doar să trimită parlamentului acest proiect de lege. Nu e clar cu cine ar fi agreat o asemenea amânare pentru că nu există în spațiul public vreo confirmare în acest sens. În plus, istoricul declarațiilor actualului ministru referitor la subiectul pensiilor în PNRR îl fac necredibil în orice declarație a sa. Foarte probabil e doar o nouă minciună.

Reamintim că, după un an de luptă ”înverșunată” cu plafonul de 9,4% din PIB, Guvernul României nu numai că nu a depus la Comisia Europeană, în mod formal, o solicitare de renegociere dar a alocat, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2023, **doar 6,95% din PIB pentru plata pensiilor din sistemul public de pensii**, în scădere, în puncte procentuale, față de 7,32% PIB alocate cu un an în urmă.

II. Sume alocate prin bugetul de stat pentru pensiile speciale

În bugetul de stat pentru anul 2023, Guvernul a alocat următoarele sume pentru plata pensiilor speciale (mii lei):

Instituție plătoare	Beneficiari	Sumă (mii lei)	% PIB
Ministerul Apărării Naționale	Militari	4.756.948	0,31%
Ministerul Afacerilor Interne	Polițiști, jandarmi (asimilați militarilor)	5.470.682	0,35%
Serviciul Român de Informații	Angajați ai serviciilor secrete (asimilați militarilor)	862.595	0,06%
Camera Deputaților	Deputați	35.000	0,002%
Senatul	Senatori	22.064	0,001%
Ministerul muncii și solidarității sociale	Magistrați, grefieri, diplomați, aviatori, funcționari parlamentari, auditori publici externi	2.100.000*	0,14%
	TOTAL	13.247.289	0,86%

*cifra nu poate fi individualizată în legea bugetului de stat dar a fost susținută în cadrul dezbaterilor parlamentare de către Marius Budăi

Reprezentanții coaliției care susțin Guvernul pretind că efectul noului cadru legal referitor la pensii speciale va fi reducerea cheltuielilor cu acestea. Nu înțelegem cum cheltuieli planificate pentru pensiile speciale de 13,2 mld. de lei, pentru anul 2023, reprezintă o reducere față de cele 12,4 mld. de lei cheltuite pe pensii speciale în 2022. Nicicum. E doar o altă minciună. De altfel, în expunerea de motive aferentă proiectului de lege, nu este prevăzut vreun impact financiar al legii, nici pozitiv, nici negativ.

III. Proiectul de lege referitor la pensiile speciale publicat de Guvernului sărăciei

În primul rând trebuie spus că raportul consultantului - Banca Mondială - nu a fost publicat de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) deși e plătit din bani publici și e un document neclasificat, conform legii.USR l-a solicitat în baza legii liberului acces la informații de interes public – Legea 544/2001 – dar MMSS a refuzat furnizarea acestui document, încălcând legea. Părți din presupusul text al raportului consultantului au fost publicate în presă, fiind obținute pe surse. Putem presupune că există diferențe esențiale între raportul Băncii Mondiale și propunerea înaintată de Guvern, evident în beneficiul pensionarilor speciali.

USR a avertizat că, foarte probabil, Guvernul va încerca o reformă de fațadă a pensiilor speciale care mai apoi să fie răsturnată fie la Curtea Constituțională a României, fie în instanțele de drept comun sau poate chiar în ambele.

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu a fost publicat mai întâi în presă, pe baza textului trimis Consiliului Superior al Magistraturii spre avizare, pentru ca mai apoi MMSS să îl publice pe pagina proprie de internet. Între cele două documente există însă diferențe, corectându-se câteva dintre aspectele sesizate de USR în spațiul public: lipsa termenului de adoptare a normelor metodologice fără de care legea ar fi inaplicabilă și formularea lipsită de orice logică a bazei de calcul pentru pensiile militarilor ("*ultimele* 12 luni consecutive din ultimii 5 ani de activitate")

USR consideră că proiectul de lege, ce conține doar o cosmetizare a pensiilor speciale, **urmărește în mod intenționat salvarea pensiilor speciale**, pentru că acesta conține probleme evidente de constituționalitate dar și de concepție, ce pot fi combătute inclusiv în instanțele de judecată.

Deși pensiile speciale pot fi eliminate în mod constituțional, cu excepția celor ale magistraților – conform deciziilor CCR, proiectul de lege al Guvernului referitor la pensiile speciale **nu desființează nicio categorie de pensii speciale**. De asemenea, **proiectul ratează chiar obiectivul din PNRR - alinierea la contributivitate a pensiilor speciale - , nicio categorie de pensii speciale nefiind trecută pe contributivitate.**

În plus, **pensiile speciale ale parlamentarilor și ale aleșilor locali nu sunt nici măcar menționate** în lege. Pensiile parlamentarilor se află din nou în plată, proiectul USR

de eliminare a acestora fiind blocat din nou în Parlament de actuala coaliție care nici măcar nu l-a trimis la comisia de raport. Deși PNRR prevede ca nu se vor introduce noi categorii de pensii speciale, cele ale aleșilor locali au fost recent suspendate pentru încă 1 an, în loc să fie eliminate definitive din legislație.

Proiectul de lege este făcut **intenționat neconstituțional** din punct de vedere al procedurii legislative pentru că modifică la grămadă mai multe legi care se adoptă de camere diferite ale Parlamentului. Orice beneficiar de pensie specială poate obține ușor de la CCR declararea neconstituțională a întregii legi, pe acest motiv.

Următoarele proiecte de legi, modificate de legea propusă de Guvern trebuie adoptate, conform Constituției, **mai întâi de Camera Deputaților și ulterior de Senat:**

- ▶ Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor
- ▶ Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi
- ▶ Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar

Următoarele proiecte de legi, modificate de legea propusă de Guvern trebuie adoptate, conform Constituției, **mai întâi de Senat și ulterior de Camera Deputaților:**

- ▶ Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în Institutul Național de Expertize Criminalistice
- ▶ Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României
- ▶ Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România
- ▶ Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat

Așadar, conform Constituției, nu se poate adopta o singură lege care să modifice toate aceste legi la grămadă. Ar fi fost nevoie de adoptarea câte unei legi pentru fiecare categorie de beneficiari de pensii speciale. Dacă ar fi existat bună-credință. Dar nu e.

Din păcate se întâmplă exact așa cum a avertizat USR. Obiectivul politic major al actualei coaliții este **inducerea ideii că pensiile speciale nu pot fi eliminate**. Ba se poate. Dacă se vrea. Dar actuala coaliție nu vrea și îi e rușine să recunoască.

Pentru aplicarea noii legi va fi nevoie de **norme metodologice de aplicare**. Dacă în versiunea inițială a textului nu exista un termen de adoptare a acestora de către diverse ministere, în versiunea finală pusă în dezbatere de MMSS, a fost introdus termenul de 60 de zile. Nu există însă nicio sancțiune pentru nerespectarea acestui termen.

Prevederi specifice pentru magistrați

- Magistraților li se plafonează aparent pensiile nete la 100% din venitul net. Doar că e vorba despre venitul net mediu cel mai mare din ultimii 10 ani. Un fost președinte de judecătorie, tribunal sau curte de apel poate avea la pensionare un venit mai mic decât atunci când avea funcție de conducere, însă pensia i se va calcula ca procent din venitul mai mare. Ulterior, dacă venitul celui aflat în funcția respectivă crește, pensia fostului magistrat va crește și ea. **Așa se poate ajunge ca, într-un final, pensia să fie totuși mai mare decât ultimul salariu net.**

- ▶ Deși CCR a decis că de pensia magistraților nu ar trebui să beneficieze "asimilații", Guvernul i-a păstrat pe aceștia în lege.
- ▶ Magistrații, dar și asimilații lor, se pot pensiona în continuare după doar 20 de ani de activitate profesională.
- ▶ În continuare nu va exista vârstă de pensionare în cazul magistraților, deși nicio decizie CCR nu solicită așa ceva și e singura categorie de personal care nu avea această condiție de pensionare.
- ▶ Membrii CSM, procurorii șefi (Parchetul general, DNA, DIICOT) dar și președintele ICCJ se pot pensiona imediat ce și-au terminat mandatul.
- ▶ Se prevede recalcularea conform noilor reguli pentru toți pensionarii aflați în plată.
- ▶ Se elimină treptat dar prea lent, până în 2028, perioadele asimilate adică cele în care deși nu a fost magistrat, pensionarului i se calculează vechime de magistrat.

Alte prevederi

Deși pretinde în expunerea de motive, în mod mincinos, că "nicio pensie nu va putea depăși venitul obținut în cursul perioadei de cotizare", **doar în cazul magistraților se prevede introducerea unei plafonări a valorii pensiei.** În afara magistraților, pensia se va calcula raportat la 65% din media veniturii din ultimele 12 luni de activitate. Dar 65% din venitul brut înseamnă mai mult decât venitul net care e de 58,5% din venitul brut.

Dacă în cazul magistraților se prevede **recalcularea tuturor pensiilor speciale** pe baza noilor reguli cosmetizate, în cazul celorlaltor categorii de beneficiari, **pensiile aflate în plată vor rămâne neatinse.** Asta poate duce la procese – similare cu cele ce au urmat legii Boc – în urma cărora instanțele să stabilească un tratament discriminatoriu și să impună aplicarea legii mai favorabile noilor pensionari, anulând practic efectul noii legi.

Categorie de beneficiari	Vârsta de pensionare	Vechimea în funcție /serviciu	Baza de calcul	Pensia ca % din baza de calcul	Plafonarea pensiei	Recalcularea pensiilor aflate în plată
Magistrați	Nu există	20 de ani 25 de ani	12 luni din ultimii 10 ani (în loc de ultima lună)	80%	Da (pensia netă la venitul net)	Da
Grefieri /Criminaliști	60 de ani	25 de ani	Ultimele 12 luni de activitate	65% (în loc de 80%)	Nu	Nu
Auditor public extern	65 de ani (vârsta standard)	15 ani (în loc de 14 ani)	Ultimele 12 luni de activitate	65% (în loc de 80%)	Nu	Nu
Diplomați	65 de ani (în loc de 60 de ani)	15 ani	Ultimele 12 luni de activitate (în loc de ultima lună)	65% (în loc de 80%)	Nu	Nu
Aviatori	52 de ani (în loc de 50 de ani)	20 de ani	Ultimele 12 luni de activitate	65% (în loc de 80%)	Nu	Nu
Funcționarii parlamentari	65 de ani (vârsta standard) 60 de ani	15 ani (în loc de 14 ani) 25 de ani (în loc de 14 ani) + se extind asimilările	Ultimele 12 luni de activitate	65% (în loc de 80%)	Da (pensia acordată la venitul brut - există din 2017)	Nu
Militari (armată, poliție, jandarmerie, servicii secrete)	60 de ani	15 ani	12 luni consecutive din ultimii 5 ani	65%	Da (pensia netă la venitul net - există din 2017)	Nu

* Textele în roșu reprezintă modificarea preconizată față de legislația actuală. Între paranteze este descrisă prevederea actuală.

IV. Istoricul USR pe tema pensiilor speciale

- ▶ A depus 5 proiecte de lege pentru eliminarea pensiilor speciale. Toate au fost respinse de majoritatea pro-pensii speciale PSD-PNL-UDMR, care le-a și inventat.
- ▶ În legislatura trecută, senatorii și deputații USR au demisionat înainte de finalizarea mandatului pentru a nu putea primi pensie specială.
- ▶ USR a introdus în PNRR recalcularea pensiilor speciale pe baza principiului contributivității și al vechimii în profesie, la fel ca la toate pensiile. Termenul de implementare este decembrie 2022.
- ▶ USR a lansat proiectul StopPensiiSpeciale.ro, declarând luna Decembrie 2022, luna Stop Pensii Speciale.
- ▶ USR a depus un proiect de lege pentru excluderea colaboratorilor fostei Securități dintre beneficiarii de pensii speciale.
- ▶ USR susține eliminarea integrală a pensiilor speciale care nu beneficiază de protecție constituțională, trecerea pe contributivitate a pensiilor militare și limitarea pensiilor magistraților la cerințele minimale ale CCR.